

Verslag derde editie Ronde Tafel gesprek Learn for Life
Thema: 21st Century Skills
25-3-2015

A. Introductie door Jumbo Klercq (Bestuurslid Learn for Life en eigenaar The Elephant Learning in Diversity)

In de afgelopen jaren is duidelijk geworden, dat sommige vaardigheden belangrijker zijn geworden dan andere vaardigheden. We zijn van het onderwijssysteem in een industriële samenleving naar een onderwijssysteem in een kennissamenleving gegaan, waarbij begrippen als kennisconstructie, coaching, actief leren, vakoverstijgend leren, behoefte aan werkgerelateerd of maatschappijgerelateerd leren, blended learning en interactie binnen en buiten school centraal staan.

In 2013 is het initiatief "European Area of Skills and Qualifications" gelanceerd. Hierbij worden verschillende terminologieën voor skills gehanteerd, waarbij in ieder geval (weer) aandacht is voor basic skills (basisvaardigheden: naast taal-, reken- en digitale vaardigheden ook aandacht voor entrepreneurship, soft skills and key competences). De weg daar naar toe was een lange weg, waarin onder andere de lancering van "Europass" in 2005, de "Key Competences in 2006 en "New Skills for New Jobs" in 2008 heeft plaats gevonden. Uiteindelijk zijn de 21st Century Skills gelanceerd, die gericht zijn op het onderwijs van de 21^e eeuw. Hierin staat centraal welke skills je nodig hebt voor leven, leren en werken. Het heeft alles te maken met de ontwikkeling van flexibele leerwegen door het feit dat men zich steeds moet aanpassen aan de huidige nieuwe ontwikkelingen en de verdergaande digitalisering. Daarnaast wenst men meer transparante en eenvoudige Europese tools te hebben om de skills in kaart te kunnen brengen.

B. Voorstellingsronde

De aanwezigen stellen zichzelf voor en geven aan welke interessegebieden ze hebben, namelijk:

- Zorg voor aandacht van betrekken van laagopgeleiden bij de samenleving en arbeidsmarkt
- Zinnige diploma-eisen voor laagopgeleide jongeren
- Breedte in scholingsaanpak voor ontwikkeling van jongeren
- Extra aandacht voor moeilijk bereikbare doelgroep
- Relatie tussen 21st Century Skills en rol laagopgeleiden, middenkader en hoogopgeleiden
- Voorkomen van een categorie mensen, die denkt niet vooruit te gaan ("loser-bestaan")
- Ondersteunen van mensen bij kwetsbare overgangen in onderwijs
- Faciliteren van mensen bij verkrijgen vaardigheden vanuit publieke sector
- Nodig hebben van vaardigheden voor het functioneren in de samenleving dan wel het functioneren op de arbeidsmarkt
- Verbinding tussen validering van basisvaardigheden op laag en hoog niveau
- Aandacht voor "onzichtbare" jongeren, die thuis zitten en deze weer toe te leiden naar de arbeidsmarkt
- Faciliteren van aanbod volwassenen aansluitend bij behoeften in de regio
- Vindplaatsen voor autochtonen
- Taal als basis of juist voorwaarde voor 21st Century Skills
- Praktische insteek van leren voor volwassenen, zodat ze willen gaan leren
- Duurzame inbedding volwasseneneducatie bij gemeenten
- Relevantie van verschillende indelingen van competenties

C. Presentatie VINTAGE-project door Anja Zonneveld (senioronderwijskundige PLATO Universiteit Leiden)

Het Europese VINTAGE-project heeft als doel om een online tool voor zelfbeoordeling (self-assessment) voor volwassenen te ontwikkelen. Hierbij kunnen ze hun eigen competenties in beeld brengen. PLATO heeft getracht een indeling te maken in verschillende contexten, waarin mensen functioneren. De zorg voor de mens aan de onderkant stond hierbij centraal. Er is een model

ontwikkeld, dat voor deze mensen (maar ook voor gemeenten) in beeld brengt waar ontwikkelingskansen liggen. Hiermee kan men een scan maken, waarbij werkloze mensen weer toegeleid worden naar de samenleving en de arbeidsmarkt, doordat hun behoeften, mogelijkheden en competenties in kaart worden gebracht. Er wordt gekeken naar wat laagopgeleiden kunnen betekenen voor de samenleving en wat hun maatschappelijke waarde kan zijn. Dit moet namelijk erkend worden.

D. Presentatie door Marja van den Dungen (voormalig directeur CINOP Advies)

De ontwikkeling van educatie wordt geschetst, waarbij men momenteel onder andere ziet dat het aantal oudere BBL-leerlingen op Niveau 2 terugloopt. Het blijft lastig om voor deze groep en andere volwassenen trajecten te kunnen aanbieden. Een oplossing zou de realisatie van een "Educatieve Coöperatie" kunnen zijn. Hier wordt onderwijs gekoppeld aan mensen, die tegelijkertijd iets gaan terug doen voor de samenleving bijvoorbeeld in de zorgsector. De deelnemers worden zelf verantwoordelijkheid gesteld voor de trajecten. Ze hebben het eigenaarschap daarvan. In de "Educatieve Coöperatie" kan men leren met behoud van baan voor de directe omgeving, bijvoorbeeld als schoonmaker, tuinder, verzorger enz. En tegelijkertijd wordt men geschoold in het vak, dat men uitoefent.

E. Toekomst

Centraal staat de vraag hoe een duurzaam systeem ontwikkeld kan worden. Een systeem, waarbij men op de lange termijn investeert in leren voor volwassenen. Gemeenten spelen hierin een belangrijke rol en moeten heldere doelen zien te stellen voor zowel gemeente, als ook voor de groep deelnemers zelf. Op lokaal, regionaal, maar ook op landelijk niveau moet bevorderd worden, dat mensen duurzaam kunnen deelnemen. De participatie van laagopgeleiden moet hierbij geborgd worden. Investing in hun vaardigheden, die dreigen weg te zakken, is dus noodzakelijk. Hierbij moet worden gekeken wat volwassen laagopgeleiden voor de samenleving kunnen betekenen. Welke 21st Century Skills zij bezitten en hoe ze deze kunnen ontwikkelen en inzetten in onze huidige samenleving. Een duurzaam systeem van leren moet hierbij voorop staan, zoals aangegeven in de "Educatieve Coöperatie".

10-5-15
Maurice de Greef